

คำแนะนำในการคุมกำเนิด สำหรับผู้ป่วยที่ได้รับยา mycophenolate

ยา mycophenolate ได้แก่ mycophenolate mofetil และ mycophenolic sodium เป็นยาที่ออกฤทธิ์กดภูมิคุ้มกัน ใช้ป้องกันการปฏิเสธเนื้อเยื่อหรืออวัยวะที่ปลูกถ่าย (organ transplanted rejection) ในร่างกาย พบว่ายากลุ่มนี้มีรายงานทำให้เกิดทารกพิการและแท้งบุตรได้

เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2560 The European Medicines Agency (EMA) ได้แนะนำให้ผู้ป่วยที่ได้รับยานี้ ทั้งผู้ป่วยชายและหญิงทำการคุมกำเนิด ดังนี้

1. กรณีผู้ป่วยชาย

แนะนำให้คุมกำเนิดด้วยวิธีที่มีประสิทธิภาพเชื่อถือได้ในผู้ชายที่ใช้ยาหรือในผู้หญิงที่เป็นคู่่นอนตลอดช่วงที่ใช้ยาไปจนถึงอย่างน้อย 90 วันหลังหยุดยา

2. กรณีผู้ป่วยหญิง

แนะนำให้คุมกำเนิด 2 วิธี โดยต้องเป็นการคุมกำเนิดที่มีประสิทธิภาพเชื่อถือได้ อย่างน้อย 1 วิธี ตั้งแต่ก่อนใช้ยา ตลอดช่วงที่ใช้ยา และอีก 6 สัปดาห์หลังหยุดยา ห้ามใช้ยานี้ในผู้ที่มีโอกาสตั้งครรภ์ซึ่งไม่มีการคุมกำเนิดด้วยวิธีที่มีประสิทธิภาพเชื่อถือได้ และในผู้ที่กำลังตั้งครรภ์เว้นแต่ว่าจะไม่มีวิธีการอื่นใดที่จะป้องกันการปฏิเสธเนื้อเยื่อหรืออวัยวะที่ปลูกถ่าย

เอกสารอ้างอิง

European Medicines Agency. Mycophenolate: updated

recommendations for contraception for men and women. Accessed

March, 13 2018. Available from: <http://www.ema.europa.eu>.

เพิกถอนทะเบียนตำรับยา ยาล้างไตที่มี methylene blue เป็นส่วนประกอบ

อ้างถึงคำสั่งกระทรวงสาธารณสุขที่ 79/2561 ลงวันที่ 22 มกราคม 2561 เรื่อง เพิกถอนทะเบียนตำรับยา ด้วยปรากฏข้อมูลทางวิชาการว่า ยารักษาโรคทางเดินปัสสาวะชนิดรับประทานที่มีส่วนผสมของ methylene blue ทั้งตำรับยาเดี่ยว และยาสูตรผสมที่มีและไม่มีส่วนผสมของ potassium nitrate ไม่มีหลักฐานสนับสนุนประสิทธิผลการรักษา หรือไม่มีสรรพคุณตามที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ นอกจากนี้ยังมีการนำไปใช้ในทางที่ผิดสูง โดยทะเบียนตำรับยาที่ถูกเพิกถอนในครั้งนี้รวมทั้งสิ้น 11 ทะเบียน ทั้งนี้ยาดังกล่าวได้รับความนิยมอย่างมาก โดยเชื่อว่าเป็นยาที่สามารถ “ล้างทำความสะอาด” ไต และทางเดินปัสสาวะได้ เพราะเมื่อรับประทานยาเข้าไปแล้วจะมีปัสสาวะออกมาเป็นสีเขียวหรือน้ำเงิน ซึ่งแท้จริงแล้วเป็นสีของ methylene blue ที่ไหลลงไปในตำรับยา และเนื่องจากลักษณะสีสันของเม็ดยาที่มีความสวยงาม อาจจะทำให้เด็กนำไปรับประทานและเกิดภาวะพิษจาก methylene blue ได้ โดย methylene blue ในขนาดสูงจะเหนียวนำไปเกิดภาวะ methemoglobinemia ซึ่งเป็นอันตรายถึงชีวิต

เอกสารอ้างอิง

สำนักงาน กระทรวงสาธารณสุข. คำสั่งกระทรวงสาธารณสุข เพิกถอนทะเบียนตำรับยา. เข้าถึงเมื่อ 13 มีนาคม 2561. เข้าถึงได้จาก:

<http://www.fda.moph.go.th/sites/drug/Shared%20Documents/Law7.2-Order-cancel/61-79.pdf>.

ความปลอดภัยของน้ำยา Chlorsep® ในการทำหัตถการเจาะน้ำไขสันหลัง

Chlorsep® ประกอบด้วยตัวยาสำคัญ chlorhexidine gluconate 2% ใน isopropyl alcohol 70% ใช้ทำความสะอาดผิวหนังบริเวณที่จะทำหัตถการ เอกสารกำกับยา Chlorsep® ระบุข้อห้ามใช้ในการทา

ผิวหนังบริเวณที่จะทำหัตถการเจาะน้ำไขสันหลัง (lumbar puncture) เนื่องจากข้อมูลความปลอดภัย

ยังไม่เพียงพอ อย่างไรก็ตามแนวทางพัฒนาการดูแลผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาภาวะส่วน พ.ศ. 2560 แนะนำวิธีหลีกเลี่ยงการปนเปื้อน chlorhexidine และ alcohol เข้าไปในเส้นประสาท โดยเฉพาะช่องน้ำไขสันหลังและช่องเหนือไขสันหลัง ดังนี้

1. ควบคุมปิดอุปกรณ์ทุกอย่าง รวมทั้งยาชาที่ใช้ในการทำหัตถการ เพื่อหลีกเลี่ยงการปนเปื้อนของน้ำยาชาเข้าขณะที่ทำความสะอาดบริเวณผิวหนัง
2. รอให้บริเวณที่ทำความสะอาดด้วยน้ำยาชาเชื้อแห้งก่อนสัมผัสและแทงเข็ม ห้ามเช็ด
3. หากถุงมือปนเปื้อนน้ำยาชาเชื้อ ควรเปลี่ยนก่อนที่จะทำหัตถการต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. Sviggum HP, Jacob AK, Arendt KW, Mauermann ML, Horlocker TT, Hebl JR. Neurologic complications after chlorhexidine antiseptic for spinal anesthesia.

Regional anesthesia and pain medicine. 2012;37(2):139-44.

2. Campbell JP, Plaat F, Checketts MR, Bogod D, Tighe S, et al. Safety guideline: skin antiseptic for central neuraxial blockade. Anaesthesia. 2014;69(11):1279-86.

3. ชมรมการระงับความรู้สึกเฉพาะส่วนแห่งประเทศไทย ราชวิทยาลัยวิสัญญีแพทย์แห่งประเทศไทย. แนวทางพัฒนาการดูแลผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาภาวะส่วน. กรุงเทพฯ: ที.เอ.ลีฟวิ่ง; 2560.

Clotrimazole troche (ชนิดอม) และ vaginal tab (ชนิดเหน็บช่องคลอด) ที่มีในรพ.ศิริราช

เนื่องด้วยยาฆ่าเชื้อรา clotrimazole รูปแบบยาเม็ดในรพ.ศิริราช มีทั้งยาเม็ดชนิดอม (troche) และยาเม็ดชนิดเหน็บช่องคลอด (vaginal tab) (ดังแสดงในตาราง) ซึ่งอาจทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนทางยาได้

Clotrimazole ชนิดอม (troche)	Clotrimazole ชนิดเหน็บช่องคลอด (vaginal tab)
1. Candinas [®] troche 10 mg (แผงสีขาว)	1. Candinas [®] vaginal tab 100 mg (แผงสีแดง)
	2. Fungicon [®] vaginal tab 200 mg
	3. Canesten [®] vaginal tab 500 mg

จะเห็นได้ว่า Candinas[®] มีทั้งรูปแบบ troche และ vaginal tab จึงมีโอกาสเกิดความคลาดเคลื่อนทางยาได้ง่าย ดังนั้นในทุกๆ ขั้นตอนก่อนที่จะบริหารยาให้ผู้ป่วยจึงต้องตรวจสอบความถูกต้องทั้งชื่อยา ความแรง และรูปแบบยา

Trace Element (NEW) Inj 10 mL

ส่วนประกอบ	ปริมาณ	
	mg/mL	mg/vial (10 mL)
Zinc (Zn ²⁺)	1.5	15
Copper (Cu ²⁺)	0.2	2

การสั่งใช้ยา: ควรคำนวณตามปริมาณส่วนประกอบสำคัญ ดังแสดงในตาราง การคำนวณเป็นหน่วย mL อาจทำได้ แต่ควรระบุปริมาณ Zn²⁺ หรือ Cu²⁺ ในหน่วย mg กำกับด้วย เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนทางยา

สอบถามข้อมูลยาและพิษวิทยา โทร 9 – 7007
สอบถาม Medication Reconciliation (MR) โทร 9 - 6964
สอบถามเรื่องแพทย์ และประวัติการแพทย์ โทร 9 - 9555

มีอะไรในฉบับนี้

- ❖ คำแนะนำในการคุมกำเนิดสำหรับผู้ป่วยที่ได้รับยา mycophenolate
- ❖ เพิกถอนทะเบียนตำรับยา ยาล้างไตที่มี methylene blue เป็นส่วนประกอบ
- ❖ ความปลอดภัยของน้ำยา Chlorsep[®] ในการทำหัตถการเจาะน้ำไขสันหลัง
- ❖ Clotrimazole troche (ชนิดอม) และ vaginal tab (ชนิดเหน็บช่องคลอด) ที่มีในรพ.ศิริราช
- ❖ Trace element (NEW) inj 10 mL

ปีที่ 17 ฉบับที่ 6
เดือนมีนาคม 2561